

Rigsdagens faktiske, paa den paa Valgdagen givne Bemyndigelse grundede Kompetence er blevet nedbrudt fra Dag til Dag, fra Uge til Uge, ogsaa med behændig Udnyttelse af det fra det ærede Medlem undslupne Ord om „det levende Lig“. Men jeg skal henvise til, at der har været Tider, hvor det konservative Folkeparti har været ganske klart over, at det havde Kompetence til at forlænge Rigsdagens Tilværelse, i den Grad, at det fandt det nødvendigt indtrængende at anmode om, at de Planer, der fra anden Side, efter at Rigsdagens Kompetence var blevet undergravet ved den ene Udtalelse efter den anden, var fremme om at fremkalde Valg, ikke maatte blive til Virkelighed, at Valg ikke maatte blive afholdt. Der har været Tider, hvor man fuldt ud forstod, at Rigsdagen var kompetent til at blive siddende.

Jeg resumerer min Opfattelse af den foreslaaede Dagsorden, saaledes som jeg ved Begyndelsen af mine Bemærkninger har udviklet, derhen, at denne Dagsorden ikke er en Dagsorden, der beskæftiger sig med Spørgsmaalet om Øernes Afstaaelse, thi Ordføreren for Flertallet (J. Pedersen) har erklæret, at han nu som før er enig i, at Øerne bør afstaa, og at han ved, at der i Folketinget er et overvældende Flertal og her i Tinget et overvejende Flertal for, at Øerne bør afstaa, og at han endvidere ved, at der i Folket er et aldeles overvældende Flertal derfor. Derfor er denne Dagsorden ikke en politisk Tilkendegivelse, der beskæftiger sig med den foreliggende Sag, det er en politisk Tilkendegivelse, der kræver Valg, og intet andet.

Konseilspræsidenten (Zahle): Maa jeg blot i Anledning af de Forhandlinger, som har været førte, og som for en meget væsentlig Del har været førte netop mellem Indrigsministeren og den meget ærede Ordfører (J. Pedersen), til de af min ærede Kollega fremsatte Bemærkninger knytte en ganske kort politisk Udtalelse, som skyldes den Omstændighed, at den ærede Ordfører sagde, at naar nu Dagsordenen vedtoges, saa vidste han ikke, hvad der skal ske, eller hvad der vil ske — omtrent saadan var det, den ærede Ordfører udtalte sig, jeg kan i hvert Fald opfatte Udtalelsen som et Spørgsmaal om det, der da vil ske. Jeg begriber ikke, at den ærede Ordfører kan være i Tvivl om, hvad der vil ske, thi hans Hensigter — eller maaske er det ikke rigtigt at sige den ærede Ordførers Hensigter, men de Hensigter, som den ærede Ordfører i Dag tjener — vil jo lykkes, naar

denne Dagsorden vedtages. Den ærede Ordfører sagde noget om, at der fra Ministeriets Side havde været nogen Skiften Standpunkt i Spørgsmaalet om Valg eller ikke Valg. Det tror jeg ikke. Jeg kan henvise den ærede Ordfører til en Udtalelse, som er fremsat af mig ved Afslutningen den 14. August i Aar af Folketingets Forhandlinger om Rigsdagsbeslutningen angaaende Salget af Dansk Vestindien. Denne Udtalelse, som findes gengivet i Folketingstidenden Sp. 5471—72, er en Erklæring angaaende Spørgsmaalet om Valg, som hverken mangler Klarhed eller Bestemthed. Jeg udtalte der paa den Foranledning, som Forhandlingerne i det høje Folketing havde givet mig, at hvis den af et Flertal foreslaaede Dagsorden maatte blive vedtaget af det høje Ting, vilde det være Ministeriets Standpunkt, at det hurtigst muligt maatte forelægge Forslag om Ikrafttræden af Grundloven af 5. Juni 1915, hvoraf vilde følge Valg. Jeg tillod mig at tilføje, at hvis det var muligt at undgaa saadanne Valg, som jo havde store Betæneligheder, ved at dette Ministerium veg, saa skulde dets Personer ikke være i Vejen. Der har jo været ført Forhandlinger om et Blandingsministerium, og det har vist sig, at den Udvej ikke er farbar. Jeg tillod mig da i disse Udtalelser i Folketinget at pege paa, at et Valg jo vilde blive mere betænkeligt, end det ellers vilde være, hvis det vestindiske Spørgsmaal med dets særlige internationale Karakter skulde inddrages under Valgagitationen, og jeg tilraadede derfor at tage Folkeafstemning om dette Spørgsmaal, idet man alligevel kunde faa sit Ønske om Valg opfyldt, saa snart et af Rigsdagens Partier begærede Valg afholdt. Der har været fremsat forskellige Advarsler senere — intet af dette synes at have baaret Frugt. Man maa imødesæ, at den her af et Flertal foreslaaede Dagsorden bliver vedtaget, og saa vil Ministeriets Standpunkt være det, jeg har fremsat i den af mig citerede Udtalelse. Saa vil Regeringen fremsætte Forslag om, at den nye Grundlov skal træde i Kraft og Valg udskrives, og jeg forstaaer ikke, at den meget ærede Ordfører fremsatte dette i Spørgsmaals Form. Han viste derved en Mangel paa Mod til at vedstaa, hvad det er, han er med til at gøre, som det ikke forekommer mig, at der var Grund til, for han kan ikke skjule, hvad det er, der foreligger. Valgagitationen er allerede i fuld Gang. Det er slemt, men det er vel værst, hvis den skal blive ved i uberegnelig lang Tid. Som Forholdene nu har udviklet sig, vil det dog vist være værre at bevare den